31976L0371

15.4.1976 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* L 102/1

ESIMENE KOMISJONI DIREKTIIV,

1. märts 1976,

millega kehtestatakse ühenduse proovivõtumeetodid söötade ametlikuks kontrollimiseks

(76/371/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. juuli 1970. aasta direktiivi 70/373/EMÜ söötade ametlikuks kontrollimiseks ettenähtud ühenduse proovivõtu- ja analüüsimeetodite kehtestamise kohta, [1] viimati muudetud ühinemisaktiga, [2] eriti selle artiklit 2,

ning arvestades, et:

kõnealuses direktiiviga nõutakse, et söötade ametlik kontrollimine söötade kvaliteeti ja koostist käsitlevate õigusaktide nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks peab toimuma ühenduse proovivõtu- ja analüüsimeetodite abil;

esimese etapina tuleks sätestada proovivõtumeetodid sööda komponentide ja lisandite kontrollimiseks ning ebasoovitavate ainete ja toodete, välja arvatud kõnealustes söötades sisalduvate pestitsiidijääkide ja mikroorganismide kontrollimiseks;

käesolevas direktiivis ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Liikmesriigid sätestavad, et söötade ametlikul kontrollimisel võetakse proovid sööda koostisosade, lisaainete ning ebasoovitavate ainete ja toodete, välja arvatud pestitsiidide jääkide ja mikroorganismide määramiseks käesoleva direktiivi lisas kirjeldatud meetodite kohaselt.

Artikkel 2

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 1. jaanuaril 1977. Nad teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 1. märts 1976

Komisjoni nimel

komisjoni liige

P. J. LARDINOIS

[1] EÜT L 170, 3.8.1970, lk 2.
[2] EÜT L 73, 27.3.1972, lk 14.

LISA

PROOVIVÕTUMEETODID

1. EESMÄRK JA RAKENDUSALA

Söötade kvaliteedi ja koostise ametlikuks kontrolliks ettenähtud proovid võetakse allpool kirjeldatud meetodite kohaselt. Selliselt saadud proove käsitatakse asjaomastele partiidele tüüpilistena.

2. AMETLIKUD PROOVIVÕTJAD

Proovid võtavad liikmesriikide poolt selleks volitatud ametnikud.

3. MÕISTED

Partii: toote kogus, mida käsitatakse ühikuna ning mille omadusi võib käsitada ühtsetena.

Valim: partii ühest punktist võetud kogus.

Koondproov: samast partiist võetud valimite kogum.

Vähendatud proov: koondproovi representatiivne osa, mis on saadud vähendamise teel.

Lõpp-proov: vähendatud proovi või homogeniseeritud koondproovi osa.

4. VAHENDID

4.1. Proovivõtuvahendid peavad olema materjalist, mis ei saasta tooteid, millest proovid võetakse. Liikmesriigid võivad sellised vahendid ametlikult heaks kiita.

4.2. **Soovitatavad vahendid proovide võtmiseks tahketest söötadest**

4.2.1. *Käsitsi proovivõtmine*

4.2.1.1. Lamedapõhjaline vertikaalsete äärtega kühvel.

4.2.1.2. Proovivõtmispuur pika lõhe või lahtritega. Proovivõtmispuuri mõõtmed peavad vastama partii omadustele (mahuti sügavus, koti mõõtmed jms) ja söödaosakeste suurusele.

4.2.2. *Mehaaniline proovivõtmine*

Liikuvast söödast proovide võtmiseks võib kasutada heakskiidetud mehaanilisi vahendeid.

4.2.3. *Jagaja*

Valimite võtmisel ning vähendatud proovide ja lõpp-proovide ettevalmistamisel võib kasutada aparaati, mis on mõeldud proovi jagamiseks ligikaudu võrdseteks osadeks.

5. KVANTITATIIVSED NÕUDED

5.A. **Söödas ühtlaselt jaotunud ainete või toodete kontrolli puhul**

5.A.1. *Partii*

Partii suurus peab olema selline, et proove oleks võimalik võtta kõigist partii osadest.

5.A.2. *Valimid*

5.A.2.1.	Pakendamata söödad:	Minimaalne valimite arv:
5.A.2.1.1.	partiid mitte üle 2,5 tonni	seitse
5.A.2.1.2.	partiid üle 2,5 tonni	$\sqrt{}$ partii tonnide arv korrutatakse 20ga [a] (maksimaalselt 40 valimit), millest võetakse ruutjuur
5.A.2.2.	Pakendatud söödad:	Minimaalne pakendite arv, millest proov võetakse: [b]
5.A.2.2.1.	pakendid üle 1 kg:	
5.A.2.2.1.1.	ühest kuni neljast pakendist koosnevad partiid	kõik pakendid
5.A.2.2.1.2.	viiest kuni 16 pakendist koosnevad partiid	neli
5.A.2.2.1.3.	rohkem kui 16 pakendist koosnevad partiid	$\sqrt{}$ partiisse kuuluvate pakendite arv [a] (maksimaalselt 20 pakendit), millest võetakse ruutjuur
5.A.2.2.2.	Pakendid kuni 1 kg	neli
5.A.2.3.	Vedelad või poolvedelad söödad:	Minimaalne mahutite arv, millest proov võetakse: [b]
5.A.2.3.1.	Mahutid üle 1 liitri:	
5.A.2.3.1.1.	ühest kuni neljast mahutist koosnevad partiid	kõik mahutid
5.A.2.3.1.2.	viiest kuni 16 mahutist koosnevad partiid	neli
5.A.2.3.1.3.	rohkem kui 16 mahutist koosnevad partiid	$\sqrt{}$ partiisse kuuluvate mahutite arv [a] (maksimaalselt 20 mahutit), millest võetakse ruutjuur
5.A.2.3.2.	Mahutid kuni 1 liiter	neli
5.A.2.4.	Söödabriketid ja lakukivid	Minimaalne brikettide või kivide arv, millest proov võetakse: [b] üks brikett või kivi 25 ühikust koosneva partii kohta, maksimaalselt neli briketti või kivi

5.A.3. *Koondproov*

Nõutav on üks koondproov partii kohta. Koondproovi moodustavate valimite koguarv ei tohi olla väiksem järgmistest kogustest:

5.A.3.1.	Pakendamata söödad:	4 kg
5.A.3.2.	Pakendatud söödad:	

[a] Kui saadud arv on murdarv, ümardatakse see järgmise täisarvuni.
[b] Selliste pakendite või konteinerite puhul, mis on väiksemad kui 1 kg või 1 liiter, ning söödabrikettide ja lakukivide puhul, mis ei kaalu üle 1 kg, on valimiks ühe originaalpakendi või -mahuti sisu, üks brikett või üks kivi.

5.A.3.2.1.	pakendid üle 1 kg	4 kg
5.A.3.2.2.	pakendid kuni 1 kg	nelja originaalpakendi netomass
5.A.3.3.	Vedelad või poolvedelad söödad:	
5.A.3.3.1.	mahutid üle 1 liitri	neli liitrit
5.A.3.3.2.	mahutid kuni 1 liiter	nelja originaalmahuti maht
5.A.3.4.	Söödabriketid või lakukivid:	
5.A.3.4.1.	igaüks massiga üle 1 kg	4 kg
5.A.3.4.2.	igaüks massiga mitte üle 1 kg	nelja originaalbriketi või -kivi mass

5.A.4. *Lõpp-proovid*

Lõpp-proovid saadakse vajaduse korral koondproovi vähendamise teel. Nõutav on vähemalt ühe lõpp-proovi analüüs. Analüüsitava lõpp-proovi kogus ei tohi olla väiksem kui järgmised kogused:

Tahked söödad	500 g
Vedelad või poolvedelad söödad	500 ml

5.B. **Söödas tõenäoliselt ebaühtlaselt jaotunud ebasoovitavate ainete või toodete, näiteks aflatoksiinide, hariliku tungaltera, riitsinuse ja krotalaaria kontrollimise puhul lihtsöötades ([c])**

5.B.1. *Partii*: vt 5.A.1.

5.B.2. *Valimid*

5.B.2.1. Pakendamata söödad: vt 5.A.2.1.

5.B.2.2.	Pakendatud söödad:	Minimaalne pakendite arv, millest proov võetakse:
5.B.2.2.1.	ühest kuni neljast pakendist koosnevad partiid	kõik pakendid
5.B.2.2.2.	viiest kuni 16 pakendist koosnevad partiid	neli
5.B.2.2.3.	rohkem kui 16 pakendist koosnevad partiid	$\sqrt{\text{partiisse kuuluvate pakendite arv [a] (maksimaalselt 40 pakendit), millest võetakse ruutjuur}}$

5.B.3. *Koondproovid*

Koondproovide arv sõltub partii suurusest. Minimaalne koondproovide arv partii kohta on toodud allpool. Koondproovi moodustavate valimite kogumass ei tohi olla alla 4 kg.

([a]) Kui saadud arv on murdarv, ümardatakse see järgmise täisarvuni.
([c]) Punktis 5.A sätestatud meetodid on ette nähtud kasutamiseks aflatoksiinide, hariliku tungaltera, riitsinuse ja krotalaaria kontrolliks täis- ja täiendsöötades.

5.B.3.1. Pakendamata söödad

Partii suurus tonnides:	Minimaalne koondproovide arv partii kohta:
kuni 1	1
üle 1 ja kuni 10	2
üle 10 ja kuni 40	3
üle 40	4

5.B.3.2.

Pakendatud söödad. Partii suurus, väljendatud pakendite arvuna:	Minimaalne koondproovide arv partii kohta:
1–16	1
17–200	2
210–800	3
üle 800	4

5.B.4. *Lõpp-proovid*

Lõpp-proovid saadakse iga koondproovi vähendamise teel. Nõutav on vähemalt ühe lõpp-proovi analüüs *koondproovi kohta*. Analüüsitava lõpp-proovi mass ei tohi olla alla 500 g.

6. JUHISED PROOVIDE VÕTMISEKS, ETTEVALMISTAMISEKS JA PAKENDAMISEKS

6.1. **Üldsätted**

Proovid tuleb valmistada võimalikult kiiresti, võttes vajalikud ettevaatusabinõud toote muutumise ja saastumise vältimiseks. Vahendid ja tööpinnad ning proovide hoidmiseks ettenähtud anumad peavad olema puhtad ja kuivad.

6.2. **Valimid**

6.2.A. *Söödas ühtlaselt jaotunud ainete või toodete kontrollimisel*

Valimid tuleb võtta *pisteliselt kogu partii ulatuses* ja need peavad olema ligikaudu võrdse suurusega.

6.2.A.1. Pakendamata söödad

Partii jagatakse mõtteliselt ligikaudu võrdseteks osadeks. Osade arv, mis vastab punkti 5.A.2 kohaselt nõutud valimite arvule, valitakse juhuslikult ning igast asjaomasest osast võetakse vähemalt üks proov.

Vajaduse korral võib proove võtta partii liikumise (laadimise või mahalaadimise) ajal.

6.2.A.2. Pakendatud söödad

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on punkti 5.A.2 kohaselt vajalik arv pakendeid välja valitud, võetakse puuri või kühvli abil osa iga pakendi sisust. Vajaduse korral võetakse proovid pärast seda, kui pakendid on ükshaaval tühjendatud.

6.2.A.3. Homogeensed või homogeniseeritavad vedelad või poolvedelad söödad

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on punkti 5.A.2 kohaselt vajalik arv mahuteid välja valitud, homogeniseeritakse vajaduse korral nende sisu ja võetakse osa igast mahutist.

Valimid võib võtta mahutite tühjendamise ajal.

6.2.A.4. Mittehomogeniseeritavad vedelad või poolvedelad söödad

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on punkti 5.A.2 kohaselt vajalik arv mahuteid välja valitud, võetakse proovid eri tasanditelt.

Proove võib võtta ka mahutite tühjendamise ajal, kuid mitte esimestest kihtidest.

Mõlemal juhul peab võetav kogus olema vähemalt 10 liitrit.

6.2.A.5. Söödabriketid ja lakukivid

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on punkti 5.A.2 kohaselt vajalik arv brikette või kive välja valitud, võetakse osa igast briketist või kivist.

6.2.B. *Söödas tõenäoliselt ebaühtlaselt jaotunud ebasoovitavate ainete või toodete, näiteks aflatoksiinide, hariliku tungaltera, riitsinuse ja krotalaaria kontrollimisel lihtsöötades*

Partii jagatakse mõtteliselt ligikaudu võrdseteks osadeks, *mille arv vastab ligikaudu punktis 5.B.3 sätestatud koondproovide arvule*. Kui saadud arv on suurem kui üks, jaotatakse punktis 5.B.2 osutatud valimite koguarv enam-vähem ühtlaselt eri osade vahel. Seejärel võetakse ligikaudu võrdse suurusega proovid, nii et igast osast võetud proovide koguhulk ei oleks väiksem kui iga koondproovi jaoks nõutud 4 kg. *Eri osadest võetud valimeid ei koondata*.

6.3. **Koondproovide ettevalmistamine**

6.3.A. *Söödas ühtlaselt jaotunud ainete või toodete kontrollimisel*

Valimid segatakse, et moodustuks üks koondproov.

6.3.B. *Söödas tõenäoliselt ebaühtlaselt jaotunud ebasoovitavate ainete või toodete, näiteks aflatoksiinide, hariliku tungaltera, riitsinuse ja krotalaaria kontrollimisel lihtsöötades*

Partii igast osast võetud valimid segatakse ja valmistatakse punktis 5.B.3 osutatud arv koondproove, *märkides hoolikalt üles iga koondproovi päritolu*.

6.4. **Lõpp-proovide ettevalmistamine**

Iga koondproovi materjal segatakse hoolikalt, et moodustuks homogeenne proov. Vajaduse korral vähendatakse koondproov esmalt vähemalt 2 kg või 2 liitrini (vähendatud proov), kasutades mehaanilist jagajat või kvarteerimismeetodit.

Valmistatakse ette vähemalt kolm ligikaudu ühesuurust lõpp-proovi, mis vastavad punktides 5.A.4 või 5.B.4 esitatud kvantitatiivsetele nõuetele. Iga proov pannakse sobivasse mahutisse. Vältimaks muutusi proovi koostises, saastumist või võltsimist, mis võivad tekkida veo või ladustamise ajal, võetakse kõik vajalikud ettevaatusabinõud.

([d]) Pakendatud söötade puhul võetakse osa proovivõtmiseks mõeldud pakendite sisust puuri või kühvliga pärast seda, kui pakendid on vajaduse korral ükshaaval tühjendatud.

([e]) Kõik tükid purustatakse (vajaduse korral võetakse need proovist välja ja pannakse pärast purustamist tagasi) igas koondproovis eraldi.

6.5. **Lõpp-proovide pakendamine**

Pakendite mahutid pitseeritakse ja märgistatakse (kogu etikett peab olema pitseri sees) selliselt, et mahuteid ei oleks võimalik avada pitserit rikkumata.

7. PROOVIVÕTUPROTOKOLL

Iga proovivõtmise kohta tuleb täita protokoll, mis võimaldab iga partiid üheselt identifitseerida.

8. PROOVIDE SIHTKOHT

Iga koondproovi kohta saadetakse vähemalt üks lõpp-proov ning analüüsiks vajalik teave võimalikult kiiresti volitatud analüüsilaborisse.